

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

IV. Aliud argumentum inter Neothericos celebre proponitur & dissoluitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

habet vibratione à se distincta, per quam immutetur, necnon etiam alia vibratione sibi extrinseca, & se tenente ex parte aquarum decurrentium: ergo etiam ut creatura permanens temporaliter correspondeat motibus celestium orbium, & nunc his, nunc illis coexistat, duratio aliqua à se realiter distincta ei necessaria erit. Rursus: ut arbor aquarum fluentis successivè vicina, & opposita sit, atque ad ea relationem localis indistantiæ dicat, necesse est, ut non solum arbor, & aqua fluminis vibrationes à se distinctas habeant, verumetiam ut habeant durationes à se distinctas, quibus nimirum tales vibrationes in eodem tempore coexistant: igitur à fortiori, ut una res alteri coexistat, ad eamque relationem temporalis indistantiæ dicat, durationes à se distinctas postulat. Tandem ob id arbor cum eadem numero vibratione modò his, modò illis aquis iuxta se propestantibus localiter correspondet; quia vibratio arboris est accidens suapte natura permanens: at duratio est accidens essentialiter successivum, & instabile; unde res durans vi unius durationis indivisibilis modò huic tempori extrinseco, modò alij coexistere non poterit.

22. Arguunt quartò: si duratio esset entitas realiter distincta ab existentia permanenti, & tempore fluente, esset essentialiter successiva, & permanentiæ omnis expers: consequens autem absurdum est: siquidem inde fieret, Deum non posse etiam de potentia absoluta conservare rem aliquam creatam, nempe durationem in vno instanti solo, postquam semel extitit in alio anteriori. Hoc autem detrahit dominio Dei; haud secus ac ei derogaret, si Deus rem aliquam, postquam semel extitit, in quovis instanti sequenti demoliri non possit. Respondeo: sicut non detrahit perfectissimo Dei dominio, quod chymeram producere nequeat, quia illa essentialiter repugnat: ita similiter nullum præiudicium dominio Dei affert, quod durationem essentialiter affixam instanti A, in instanti B, continere nequeat, cum tali durationi repugnet existere in instanti B. Inferius etiam hoc ipso tractatu ostendam, quatenus dominio Dei non obstat, quod rem aliquam semel existentem postea destruere nequeat.

23. Arguunt quintò: duratio est, qua res permanet in eodem esse, quod antea habebat: at si duratio non esset ipsa existentia rei priùs producta, sed potius aliqua entitas distincta, ac de novo ei superaddita, duratio non esset permanentia rei in eodem esse, sed potius transitus ad aliud esse distinctum, nempe ad esse durationis: unde non tam duratio, quam augmentatio quædam dicenda esset. Respondeo: res, omnis vi suæ durationis permanet quidem in eodem esse primario: ceterum non permanet in eodem esse secundario, sed potius de vno in aliud quovis momento transuolat. Hinc est, ut duratio augmentatio dici nequeat; augmentatio enim ad esse primum, aliud esse primum adicit, & igni v. gr. alias partes etiam igneas superaddit. Arguunt sextò: qualitas per se ipsam intenditur, & quantitas per se ipsam extenditur: ergo etiam existentia per se ipsam durat, atque in suo esse protenditur. Respondeo negato antecedenti: quantitas enim per vibrationem distinctam extenditur, & qualitas per additionem graduum

intenditur. Arguunt septimò: rem aliquando existere est, eam aliquando durare, & rem diu, vel parum existere est, eam diu, vel parum durare: existentia ergo cum duratione coincidit. Respondeo hoc argumento solum probari, existentiam rei interdum sumi pro eius duratione successiva; hæc autem usurpatione existentie non vetat, quominus detur esse permanens rei; quod esse prout condistinguitur contra meram possibilitatem, rei existentia appellatur; licet prout distinguitur contra durationem, & existentiam successivam, essentia vocetur. Respondeo secundò non minùs probabiliter, modos loquendi nobis obiectos tantum convincere, existentiam rei connotare semper durationem, non verò cum illa realiter identificari: quemadmodum etiam lignum, aliquando vel parum, vel multum calidum esse, est illud aliquando parum, multumque calefieri, non quod calefactio sit calor, sed quod eam connotet.

Arguunt octavò aduersarij: pro priori signo naturæ, pro quo existentia est proximè expedita ad durationem B. v. gr. causandam, ad eam præ quavis alia determinata, ac necessitata est, cum nunc diuinitus causare nequeat aliam durationem connotantem instantia iam præterita, vel nondum existentia: at quod existentia pro priori naturæ sit determinata, ac necessitata ad causandam durationem B. præ quavis alia, aliunde non oritur, nisi ex eo, quod pro illo priori coexistit instanti B. quam ea duratio respicit, & non alicui alteri: ergo existentia pro eo priori coexistit instanti B. at non per durationem extrinsecam, quæ nondum intelligitur: ergo præcisè per se ipsam, & ipsam instans: atque adeò coexistentia illa, seu duratio in hoc aggregato consistit. Hoc argumentum ab aduersariis iam diu oppositum aliqui nostrarum partium Authores ad probandum actionem esse durationem solerter accommodarunt. Vtrosque autem nihil concludere supra lib. 5. cap. 4. ostendi. Ibi vidimus, quatenus necessitas illa, ac determinatio, quam res habet ad causandam durationem B. à volitione Dei efficaci ad eam durationem terminatam oriri possit; eaque necessitas, & determinatio consequenter sit in quovis instanti, tametsi non pro quovis instanti, sed pro solo B. Ibi etiam vidimus, coexistentiam rei, & instantis B. in eodem signo naturæ non esse coexistentiam in eodem instanti reali, siue durationem realem: ac proinde, quamvis pro eo priori naturæ res, & instans B. coexistant, non propterea rem durare pro priori naturæ ad suam durationem.

CAPVT IV.

*Aliud argumentum inter neotheicos
celebre proponitur, &
dissoluitur.*

25. Tandem arguunt aduersarij: si existentia rei duraret per aliquid à se distinctum, etiam carentia duraret per aliquid à se distinctum, si quidem carentia rei est indifferens, ut existat quodammodo in hoc instanti, vel non existat; potestque dari carentia rei, & hoc instans secundum se, quin carentia rei detur in hoc instanti, sed potius

res

res ipsa: at carentia non durat per aliquid à se distinctum: ergo &c. Minor probatur: quia si carentia Petri verbi gratia duraret per aliquid à se distinctum, maxime per carentias durationum suarum non minus successiuas, ac fluxas quam continuo fluunt durationes ipsæ. Quid enim aliud excogitari potest, quo carentia Petri durer? Nisi velis, eam per aliquid reale posituum durare, quod non solum durissimum, sed etiam ridiculum est, atque ex eo falsum esse patet, quod carentia Petri nulla re à Deo creata, suo tamen modulo duraret. Sed sic est, quod carentia Petri per eiusmodi carentias durationum minimè durat: tum, quia aliàs darentur infinitæ carentiæ successivæ ab æterno eo quod carentia Petri ab æterno duraverit: infinitum autem successuum à parte ante omnino repugnat: tum etiam, quia duratio Petri essentialiter affixa instanti *A*. non fuit ab æterno: carentia ergo talis durationis fuit ab æterno: ac proinde talis carentia non est fluxa, & successiva, sicut ad durationem oportet, sed permanens, & stabilis.

26.

Huic argumento respondent aliqui, distincta duplici carentia cuiusvis durationis, alia permanenti, æterna, ac negatiua: alia verò successiva, temporali, ac priuatiua: cum enim duratio *A*. ab æterno non extiterit, nec statim præcedere debuit æterna, ac permanens eius carentia: cum autem duratio illa ab æterno existere non potuerit, suamve carentiam excludere, iure merito eius carentia negatiua appellatur. Hinc etiam fit, carentiam eius durationis esse successivam, & temporalem, eique instanti alligatam, eo quod non per illam, sed per aliam carentiam permanentem duratio habuerit ab æterno antea non extitisse. Hinc etiam fit, eam carentiam priuatiuam esse, eo quod à duratione opposita tolli possit: quod autem huiusmodi carentiæ successivæ ab æterno usque ad hoc instans infinitæ fuerint, ab his Authoribus inconueniens non reputatur. Alij respondent: carentiam temporalem Petri, hoc est, eam, quæ tempus imaginarium constituit, essentialiter successivam esse, & quouis instanti aliam, aliamque: unde eam æquiparari debere non existentie permanenti, quæ se ipsa durare nequit, sed potius durationi successivæ, quæ per semetipsam essentialiter durat: carentiam autem Petri æternam, hoc est, eam, quæ æternitatem imaginariam constituit, essentialiter permanentem, & indiuisibilem esse: unde per semetipsam durare posse, & debere. Porro cum Petrus, assignato quouis instanti in alio anteriori produci poterit, possibiles esse carentias Petri, tam permanentes, quam successivæ syncategorematicè infinitas: quo fit, ut si Petrus ante incepisset existere; non illa, quæ modò, sed alia carentia permanens, breuior aliquantulum præcederet, & si adhuc antea incepisset esse, eius carentia permanens, & æterna adhuc breuior, & magis curta esset: quò autem breuior, breuiorque esset eius carentia æterna, citiusque desineret, eo plures, pluresque essent carentiæ successivæ, citiusque incepissent: carentiæ, inquam, successivæ aliorum hominum, quibus tanquam tempori imaginario Perus tunc coexistere.

27.

Multa in his solutionibus mihi displicent: illud tamen potissimum in prima improbo, quod durationis *A* huic momento essentialiter affixam carentiam ab æterno dari admittat: sicut

enim Petrum non esse Paulum, haudquaquam est carentia aliqua à Petro realiter distincta, sed est tantum ipsa eius entitas se ipsa essentialiter distincta ab entitate Pauli: ita similiter durationem *A*. ab æterno non durare, nec diuinitus posse, quid aliud esse potest præter essentiam ipsius durationis *A*, à quavis duratione æterna essentialiter distinctam per se ipsam? Illud verò præcipue in secunda solutione mihi non quadrat, quod & tempus imaginarium per carentias explicet, & etiam carentiam Petri in tempore eandem permanere non posse statuat; cum tamen existentia Petri in diuersis temporibus differentis eandem perseueret. Reiectis igitur his solutionibus, & aliis non absumilibus, quas fusiùs impugnare non vacat, alias duas profero, quibus nisi quod singulares sint, nihil ob stare conspicio.

28.

Pro intelligentia primæ solutionis præmitto; ex suppositione, quod detur existentia Petri in aliqua temporis differentia, nullam dari posse carentiam talis existentie secundum se sumptæ, sed duntaxat carentiam alicuius durationis, quam illa habere possit, nunquam tamen habitura est. Ratio huius est, quia Petrus existit secundum se, ut supponitur: ergo ex hac suppositione non potest non existere secundum se: ergo non poterit dari carentia existentie illius secundum se. Præmitto secundo; ex suppositione, quod Petrus à Deo nunquam producendus sit, & in nulla temporis differentia extiturus, hoc ipso dari carentiam illius secundum se, eamque æternam à parte ante, & à parte post esse. Ratio etiam huius est, quia carentia illa dari debet in aliquo instanti, haud aliter, ac eius oppositum daretur, si existeret: cum ergo non sit potior ratio, cur talis carentia in vno instanti, quam alio durer; eo quod Petrus, cui opponitur, in nullo instanti extiturus sit, & à nullo talem carentiam prohibeat, certè in quouis instanti imaginabili totius æternitatis necessario durabit. Hæc, quæ de carentia existentie præmissimus, seruata proportionem accommodari debent carentie durationis successivæ: aut enim ea duratio nunquam absolutè extitura est, & sic eius carentia per se ipsam essentialiter æterna erit: aut aliquando ea duratio extitura est, & sic nulla eius carentia dari poterit. Hinc ad argumentum respondeo: carentiam rei nunquam à Deo producendæ essentialiter sempiternam, atque omni temporis differentie præsentem esse, ac proinde non egere duratione à se distincta, esto illa indigeat res positiua, quæ essentialiter, & necessario sempiterna non est: carentiam verò rei aliquando producendæ in nulla temporis differentia vnquam dari, ac proinde nec per se ipsam, nec per aliud à se distinctum durare, cum nihil durare possit, nisi quod aliquo modo datur, & existit.

29.

Oppones tamen primò: Petrus non existit ab æterno: ergo eius carentia existit quodammodo ab æterno: sicut enim nequit dari Petrus, & eius carentia simul, & semel: sic fieri nequit, ut nec Petrus, nec eius carentia ab æterno extiterint. Respondeo: Petrus existens in hoc loco non existit in alio; & tamen non existit in aliquo eius carentia alicuius vocationis: aliàs Petrus, & eius carentia in eodem instanti reali simul existerent, Petro hic, & eius carentia alibi existente. Rursus: forma Petri existens in hoc corpore non existit in alio; & tamen non propterea existit in

B b 4 alio

alio corpore carentia formæ Petri secundum se sumpta, sed solum carentia vnionis, per quam forma illa alteri corpori copulari posset: ergo similiter quamuis Petrus existens in tempore non extiterit ab æterno, inde non sequitur, eius carentiam fuisse ab æterno: quapropter licet repugnet, dari simul ab æterno Petrum, & carentiam eius, non propterea repugnat ab æterno nec dari Petrum, nec carentiam illius secundum se sumpti: haud aliter ac quamuis in eodem loco res, & carentia rei, & in eodem subiecto forma, & carentia formæ dari nequeant, tamen subiectum sine forma & sine eius carentia, & locus sine re locata, & sine eius carentia reperiri possunt.

30.

Oppones secundo: si ex suppositione, quod Petrus existat non datur carentia existentia illius secundum se sumpta, sed tantum alicuius durationis accidentaria: ergo etiam ex suppositione, quod Petrus existat, non poterit absolute destrui, sed tantum destrui poterit aliquod eius accidens: consequens est absurdum: ergo & illud, unde deducitur: sequelam proba: destrui rem est dari eius carentiam post eius existentiam: sed ex suppositione, quod Petrus existat, nequit dari eius carentia, tantumque dari potest carentia durationis sibi accidentis: ergo Petrus semel existens absolute destrui à Deo nequibit, solumque aliquod eius accidens destrui poterit. Respondeo: sicut conseruare rem non est producere eius esse secundum se sumptum, & iam productum, sed solum facere, ut esse illius duret, & vi accidentis denuo producti in instanti sequenti existat, ita similiter destruerem non est facere, ut detur carentia illius secundum se, sed tantum efficere, ut detur carentia alicuius durationis accidentaria, qua in hoc instanti existere possit. Equidem, sicut nulum inconueniens est in eo, quod Petrus duret in suo esse per aliquod accidens, non video, cur inconueniat Petrum absolute, ac simpliciter destrui per destructionem alicuius accidentis: præsertim cum non praei ex ipsis aduersariis doceant Petrum hic, & Romæ existentem posse mori, ac destrui Romæ, per destructionem solius vocationis accidentaria, qua eius forma ibi aderat, esto nulla eius pars essentialis secundum se destruitur.

31.

Secunda solutio argumenti paulo supra à me pollicita, ac superiori non minus probabilis est: carentiam Petri carere omni duratione non solum positua, & reali, quod in conspicuo est, verum etiam negatiua, & eiusdem secum rationis, caret autem carentia Petri omni duratione, non quod ea absolute non detur, sed quod esto detur, in nulla tamen temporis differentia datur. Ratio huius est: quia munus carentia est excludere, ac destruere rem positua: esse verò in tempore, & loco sunt proprietates rei positua, ac sine necessitate carentia tribui non debent; alias fingi etiam posset carentiam aliquam re ipsa & independentem ab omni operatione intellectus, constare etiam materia & forma negatiuis, sibi que proportionatis, esse etiam negatiue, quantam, & qualem, necnon actione, & passione negatiua præditam. Rursus; si Numini placet, carentiam aliquam cognoscere, & velle cognitione, & volitione, quæ sint eiusdem secum rationis. At quis hæc absurda esse non videat? Igitur non solum quoad hæc prædicata, verum etiam quoad existere in tempore, & loco corrigendus est no-

ster intellectus, ubi de negationibus hallucinatur, easque considerans ad res posituas paulatim dilabitur, entiumque proprietates non entibus asfingit. Dices tamen: poena damni reprobis à Deo inflicta est æterna: at eiusmodi poena est carentia visionis beatifica: ergo carentia est æterna, ac proinde durat. Respondeo: quemadmodum destructio realis alicuius entis dicitur talis absolute, non quod ea destructio sit in se realis, sed quod sit realis per denominationem à realitate entis, quod destruitur: ita similiter carentia visionis beatifica dicitur æterna non immediate, sed mediate tantum, ac per denominationem ab æternitate visionis, quam reprobo adimit. Dices secundo: res positua nunc non existit: ergo nunc existit, ac durat eius carentia. Verum huic argumento factum est satis paulo supra.

CAPVT V.

An res ab omni tempore, ac duratione simpliciter absolui possit?

Huius questionis negatiua pars ab omnibus communiter supponitur: verum nonnulla sunt, quæ mihi dubiam illam reddant, oppositamque sententiam probabilem esse suadeant. Etenim si qua ratione existentia rei sine duratione conseruari non posset, maxime vel ob identitatem existentia cum duratione, vel ob dependentiam existentia à duratione. Quæ enim alia ratio excogitari potest? At neutra harum urget: non identitas, quia nulla datur: non dependentia, quia maior est dependentia durationis à durante, quam è conuerso rei durantis à duratione, cum hæc sit à posteriori, illa verò à priori: at sic est, quod duratio conseruari potest diuinitus sine re durante: ergo & vice versa. Minor perspicua est, quia duratio est res absoluta, sicut ubi: quod tamen si negatur, vel in ipso ubi, vel quouis alio accidenti absoluto idem argumentum confici potest.

32.

Præterea, carentia rei datur à parte rei independentem ab omni operatione intellectus; & tamen non datur in aliqua temporis differentia, ut in fine capitis præcedentis vidimus: quid ergo verat, rem positua diuinitus existere, quin in aliqua temporis differentia existat, aut duret? Rursus: non magis repugnat aliquid absolui ab omni tempore, quam absolui ab omni loco: at res creata potest supernaturaliter absolui ab omni loco, ut plures aduersarij fatentur, præsertim verò P. Monceus disput. i. cap. i. & 8. Qui edo controu. i. 5. punct. 7. ac P. Vazquez disput. i. 88. necnon multi Thomistæ, qui Angelum existere in loco per operationem, & aliunde cessare eum posse ab operando existimant. Tandem, potest res creata diuinitus non esse quanta, nec qualis, nec intrinsecè, & accidentario relata ad aliquid, neque etiam agens, aut patiens: sit etiam, & habitu priuari potest: cur igitur duratione, & vocatione per miraculum spoliari nequeat, sicut reliquis accidentibus prædicamentibus miraculose denudari valet?

33.

Obiicies tamen primò: implicat rem aliquam esse, & nusquam esse, aut eam esse, & nunquam esse: at si à tempore, & loco absolueretur res aliqua, ea quidem esset, & tamen nusquam, ac nunquam

34.